

**SINAVLA ÖĞRENCİ ALACAK ORTAÖĞRETİM
KURUMLARINA İLİŞKİN MERKEZİ SINAV**

**T.C. İNKILAP TARİHİ VE
ATATÜRKÇÜLÜK**

4 HAZİRAN 2023

SORU TAHMİN KİTAPÇIĞI
17 KAZANIM 17 SORU

METİN ÖZDAMARLAR

öğrencilerimize hediyesidir.

1. Osmanlı Devleti 20. yüzyılın başlarında kaybedilen topraklardan gelen göçmenler nedeniyle nüfus artışı yaşadı. Hızlı nüfus artışı özellikle kentlerde işsizlik ile birlikte beslenme, barınma, sağlık ve güvenlik sorunlarının artmasına yol açtı.

Verilen metinde Osmanlı Devleti'nin hangi alanda yaşadığı sorunlara yer verilmiştir?

- A) Askerî   B) Sosyal   C) Ekonomik   D) Siyasi

2. Selânik, birçok fikrin, birçok siyasi olayın oluştuğu, aynı zamanda ticari ağırlığı olan bir liman şehridir. Ordu merkezidir ve her konuda geniş bir etki alanı vardır. Nüfusunun büyük çoğunluğu Türk'tür. Müslümanların, Rumların ve Yahudilerin mahalleleri ayrılmıştır. Balkanlarda azınlıklar arasında görülen milliyetçilik akımları, özellikle 20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren Türk milliyetçiliğinin gelişmesine sebep olmuştur. Balkanlarda büyüyen Atatürk, Balkanların ekonomik, politik ve sosyal ortamında bütün azınlıkları, dış güçleri, bunların emellerini ve çeşitli dinleri tanımış, dinlerin milliyetçilik akımlarının hizmetine verilmesinin tanığı olmuştur. Çeşitli ırkları mücadele içerisinde ve bir arada görmüştür. Bu durum ondan birçok fikrin gelişmesine kaynaklık etmiştir.

Verilen metin değerlendirildiğinde aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Balkanlardaki ortam Mustafa Kemal'in farklı yönlerde etkilemiştir.
B) Osmanlı yönetimi Fransız İhtilali'nin olumsuz etkileri için önlem almıştır.
C) Azınlık isyanları sonucu Balkanlarda Osmanlı varlığı tamamen sona ermiştir.
D) Toprak kayıpları yaşayan Osmanlı askerî anlamda harekete geçmiştir.

3. Mustafa Kemal'in fikirlerinin oluşumunda Türk ve dünya tarihinin önemli düşünürlerinin de payı vardır. Onun en fazla etkilendiği kişilerden biri Türkçülük akımının öncülerinden Mehmet Emin Yurdakul'dur. "Şair Mehmet Emin Yurdakul'un ilk defa Manastır Askerî İdadisinde öğrenci iken okuduğum 'Ben bir Türk'üm, dinim, cinsim uludur.' mısrasıyla başlayan manzumesinde, bana ulusal benliğimin gururunu tattıran ilk anlatımı bulmuştum." sözleri de bu Türk şairinin Mustafa Kemal'in fikir hayatında ne kadar önemli bir yeri olduğunu göstermektedir.

Buna göre Mustafa Kemal'in "ulusal benliğimin gururunu tattıran" ifadesiyle, şairin kendisini hangi alandaki etkilemesine vurgu yaptığı söylenebilir?

- A) Çağdaşlık
B) Bağımsızlık
C) Milliyetçilik
D) Vatanseverlik

4. Mustafa Kemal'in İttihat ve Terakki Cemiyeti'nden ayrılma sürecini İsmet Bey, şu şekilde anlatmıştır:

"İttihat ve Terakki ihtilalinin başında bulunanlar ve sonra hükûmete geçenler bizim yakın arkadaş- larımızdı. Biz ilk safhada bunlarla beraberdik. İhtilal olduktan sonra karşılırlarına çıktık. 'Ordu bu işe karışmasın, daha doğrusu biz ordu olarak siyasete karışmayalım.' dedik ve bu fikir etrafında kendileri ile mücadele ettik. Anlaşamayarak ayrıldık. Siyasetten biz çekildik ve muharebelerde vazife aldık." (İsmet İnönü, *Hatıralar*, s. 136)

Buna göre, Mustafa Kemal'in İttihat Terakki Cemiyeti'nden istifa etme nedeni hangisidir?

- A) İttihat Terakkinin kendini yenilememesi
- B) Ordunun modernize edilmemesi
- C) Meşrutiyet yönetiminin benimsenmemesi
- D) Askerlerin siyasetle meşgul olması

5. Birinci Dünya Savaşına giden süreçte Fransız İhtilaliyle ortaya çıkan Milliyetçilik düşüncesi Osmanlı Devleti ve Avusturya Macaristan İmparatorluğu'nun dağılmasına yol açmıştır. Öte yandan Almanya ve İtalya'nın siyasi birliklerini sağlamalarını kolaylaştırmıştır. Milliyetçilik düşüncesinden etkilenen İtalyan krallıklarından biri olan Piyemonte siyasi birliğini sağlayarak İtalya'yı kurmuştur. Almanya'da ise Prusya başbakanı Bismarck Alman devletlerini yanına çekerek siyasi birliğini temin etmiştir.

Bu bilgilerden aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Fransız İhtilali bazı devletleri olumlu bazılarını ise olumsuz etkilemiştir.
- B) Milliyetçilik akımının etkisi Avrupa ile sınırlı kalmıştır.
- C) Birinci Dünya Savaşı'na ham madde ve sömürge yarışı yol açmıştır.
- D) Demokratikleşme hareketlerinin hız kazanmasında ihtilalin etkisi olmuştur.

6. "...Yiyeceksizlikten vücudun harareti kaybolmakta ve donma vakaları artmaktaydı. Hayatta kalanlar yüz, el ve ayakları donarak hayaletler gibi dolaşmaktaydılar. Muharebe meydanının hiçbir yerinde akarsu da yoktu. Su ihtiyacı, karları ısıtarak ve çay yaparak gideriliyor veya ağızda kar eritiliyordu. Karavanalarda ısıtılarak eritilen kar suyunu ise hayvanlar bile içmiyordu." (*Hümmet Kanal, "Sarkamış Harekatı Esnasında Cephele Yaşananlar ve Anadolu'ya Etkileri"*, s.102)

Verilen bilgiler değerlendirildiğinde Türk ordusunun Kafkas Cephesi'nde;

- I. Cephane
- II. Gıda
- III. Haberleşme

hangilerinde ciddi sorunlar yaşadığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II B) I ve III D) I, II ve III

7. İzmir'in işgali üzerine İstanbul'da 18 Mayıs'tan itibaren başlayan millî galeyana, 23 Mayıs 1919'da Sultanahmet Meydanı'nda kendini gösterdi. O zamana kadar yapılan mitinglerin en muazzamı olan bu mitinge tahminen 200.000 kadar kişi katıldı. Saat on birden itibaren meydan kadın, çocuk dolmaya başladı. Namazı müteakip meydan hıncahınç dolmuştu. Mektep talebeleri de ellerinde pankartlarla mitinge iştirak etmişlerdi. Çocuklar "millî matemî" temsil eden kokartları mitinge gelenlerin göğüslerine takıyorlardı. Sultanahmet Meydanı'ndaki parkın her tarafı siyah bayraklarla donatılmış, çeşitli yerlere pankartlar asılmıştı. Bu pankartlarda: "Yaşamak isteriz", "Müslümanlar ölmez, öldürülemez", "Hak isteriz", "İki yüz bin Müslüman Türk, iki yüz yirmi Ruma feda edilemez", "Yaşamak isteriz, Müslümanlar öldürülemez", "İzmir Türk'tür, Türk kalacaktır" cümlelerini yazmışlardı. (Türkler, s. 729.)

Verilen metin incelendiğinde, Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalanması ve uygulanması karşısında Türk halkının hangi tutumu benimsediği söylenemez?

A) Milliyetçilik B) Vatanseverlik C) Millî birlik ve beraberlik D) Umursamazlık

8.

<u>Cemiyet</u>	<u>Faaliyetleri</u>
Trabzon Muhâfaza-i Hukuk-u Milliye Cemiyeti	Karadeniz'de Rumların Pontus devleti planlarını engellemek için faaliyet gösterdi.
Trakya Paşaeli Müdâfaa-i Hukuk Cemiyeti	Edirne'de kuruldu. Trakya'daki Yunan işgalini önlemek, bölgenin Türk vatanının ayrılmaz bir parçası olduğunu kanıtlamak için yayınlar hazırladı.

Verilen cemiyetlerin ortak amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Manda ve himayeyi kabul ettirmek
- B) Halifenin sözünden çıkmamak
- C) Düşman işgaline karşı koymak
- D) Bağımsız devlet kurmak

9. Mustafa Kemal, Millî Mücadele'ye karşı yürütülen olumsuz propagandaları etkisiz hâle getirmek için İstanbul (*Minber*) ve Sivas'ta (*İrade-i Milliye*) yaptığı gibi Ankara'da da bir gazete çıkardı. "Hâkimiyet-i Milliye" adını verdiği bu gazeteden başka "Anadolu Ajansı" adıyla bir de haber ajansı kurdu. Böylece iç ve dış kamuoyuna doğruları ve gerçekleri anlatarak Millî Mücadele'yi tanıtip güçlendirmeye çalıştı.

Verilen metne göre Mustafa Kemal'in Millî Mücadele'de hangisinden yararlandığı söylenebilir?

- A) Askeri güçten
- B) Basından
- C) Yasama gücünden
- D) Başkomutanlık yetkisinden

10. Tabloda, Misakımilli kararlarına ve bu kararlarla amaçlanan hedeflere yer verilmiştir.

	Misakımilli Kararı	Amaç
I.	Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalandığı sırada işgal edilmemiş bölgeler ise bölünemez ve ayrılmaz bir bütün sayılacaktır.	Vatanın bütünlüğüne vurgu yapmak
II.	Boğazların dünya ticaretine ve ulaşımına açılması bizim ve ilgili diğer tüm devletlerin birlikte vereceği karara bağlı olacaktır. .	Boğazlardaki egemenlik haklarını geri almak
III.	Azınlıkların hakları, komşu ülkelerdeki Müslüman halkın da aynı haklardan yararlanması şartıyla tarafımızdan tanınacak ve sağlanacaktır.	Uluslararası eşitlik ilkesini benimsemek
IV.	Siyasi, adli ve mali gelişmemize engel olacak sınırlamalar kaldırılacaktır.	Tam bağımsızlıktan ödün verilmeyeceğini belirtmek

Tablodaki numaralanmış karar-amaç eşleştirmelerinden hangisi doğru değildir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV

11. Hıyanet-i Vataniye Kanunu'nun bazı maddeleri şöyledir:

- Ülkeyi yabancı devlet güçlerinden kurtarmak ve saldırıları önlemek amacına yönelik kurulan Büyük Millet Meclisine karşı düşünce ve uygulamalarıyla veya yazdıkları yazılarla muhalefet ve bozgunculuk yapanlar vatan haini ilan edilir.
- Bilfiil vatan hainliği yapanlar idam edilir.
- İsyanlara katılmayanlar hakkında kasten suçlamalarda bulunanlar, iddia ettikleri suçun cezası ile cezalandırılır.
- Olağanüstü ve aceleyi gerektiren durumlarda zanlının yakalandığı yerdeki ceza mahkemesi de yargılama yapmaya ve karar vermeye yetkilidir.

Buna göre, Büyük Millet Meclisinin, Hıyanet-i Vataniye Kanunuyla aşağıdakilerden hangisinin amaçlandığı söylenemez?

- A) Egemenlik yetkisini millete vermeyi
B) Otoritesini güçlendirmeyi
C) Haksız suçlamaları önlemeyi
D) Yargılamayı hızlandırmayı

12. Sevr Antlaşmasının bazı maddeleri şöyledir:

- Osmanlı ordusu, jandarma gücü dahil 50 bin yedi yüz askerle sınırlı olacak. Osmanlı kara kuvveti, gönüllü olarak askere yazılanlardan oluşturulacak.
- Azınlıklara verilen haklar genişletilecek.
- Doğu Anadolu'da iki yeni devlet kurulacak.

Buna göre bu antlaşmanın Osmanlı Devleti'nin egemenlik haklarını hangi alanlarda kısıtladığı söylenebilir?

- A) Askerî-Malî
- B) Malî-Siyasi
- C) Diplomatik-Siyasi
- D) Siyasi- Askerî

13. Maraş, Mondros Ateşkes Antlaşması sonrası İngilizler tarafından işgal edilmiştir. İngilizler bir süre sonra şehirden çekildi. Onların çekilmesinden sonra 30 Ekim 1919'da çoğunluğunu Ermenilerin oluşturduğu Fransız birlikleri tarafından işgal edildi. Ertesi gün bazı Fransız askerleri ve onlarla birlikte hareket eden Ermeniler evlerine gitmekte olan bir grup Türk kadınının yolunu kestiler. Onlara "Burası artık Türklerin değildir, Fransız memleketinde peçe ile gezilmez." deyip kadınlardan birinin peçesini yırttılar. Ardından Maraş Kalesi'ndeki Türk bayrağını indirip Fransız bayrağını çektiler. Bu gelişmeler üzerine Maraşlılar mücadeleye başladılar.

Buna göre Fransızlar için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Onur kırıcı davranışlarda buldukları
- B) Bağımsızlık değerlerine saygı duymadıkları
- C) Türk milletini tahrik edici şekilde davrandıkları
- D) Şehirde asayiş ve huzur ortamını sağladıkları

14. Birinci İnönü Zaferi'nin sonuçlarından bazıları şunlardır:

- İtilaf Devletleri savaş sonunda ortaya çıkan yeni durumu görüşmek için Londra Konferansı'nı düzenledi.
- İstiklal Marşı mecliste millî marş olarak kabul edildi.
- Sovyetler Birliği ile Moskova Antlaşması imzalandı.
- Halkın düzenli orduya ve Büyük Millet Meclisi Hükûmeti'ne olan güveni arttı.
- Askere alma işleri kolaylaştı ve hızlandı.

Buna göre zafer için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Ulusal ve uluslararası sonuçları olmuştur.
- B) Millî Mücadele'nin askerî safhasını sonlandırmıştır.
- C) Misakımilli Kararlarına ulaşılmasını sağlamıştır.
- D) Mustafa Kemal'in askerî dehasını ispatlamıştır.

15. Mustafa Kemal eğitime hayatının her döneminde önem vermiştir.

Aşağıdaki gelişmelerden hangisi bu duruma kanıt olarak sunulabilir?

- A) Erzurum Kongresi sırasında Temsil Heyeti'ni oluşturması
- B) Sivas Kongresi'nden sonra İrade-i Milliye gazetesini çıkarması
- C) Kamuoyunu doğru bilgilendirmek için Anadolu Ajansı'nı kurması
- D) Kütahya-Eskişehir Savaşları devam ederken Maarif Kongresi'ni toplaması

16. Tekalif-i Millîye Emirleri'nin bazı maddeleri şunlardır:

- Yurtta her ev, birer kat çamaşır, birer çift çorap ve çarık hazırlayıp komisyona verecektir.
- Tüccar ve halkın elinde bulunan çamaşırılık bez, kaput bezi, pamuk, yıkanmış ve yıkanmamış yün, tiftik, kalın bez, kösele, demir kundura çivisi, tel çivi, kundura ve saraç ipliği, nal, yular, kaşağı gibi malların parası sonra ödenmek üzere yüzde kırkına el konulacaktır.
- Halkın elinde bulunan buğday, saman, un, arpa, fasulye, nohut, şeker, sabun, yağ gibi ürünlerin parası sonra ödenmek üzere yüzde kırkına el konulacaktır.
- Taşıtı olanlar, ayda bir kez yüz kilometrelik mesafeye bedelsiz olarak askeri nakliye yapacaktır.
- Halkın elinde bulunan, savaşa elverişli bütün silah ve cephane üç gün içinde komisyona verilecektir.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Ordunun ihtiyacının karşılanması için halka sorumluluk yüklenmiştir.
- B) Yardımların içeriği belirlenmiş ve sistemli toplanması amaçlanmıştır.
- C) Halkın gönüllü olarak destek ve bağış yapması planlanmıştır.
- D) Toplanan yardımlarla ordunun gücünün artırılması hedeflenmiştir.

17. Sakarya Zaferi'nin sonuçlarından bazıları şunlardır:

- I. Halkın orduya güveni ve savaşın kazanılacağına olan inancı artmıştır.
- II. Mustafa Kemal Paşa'ya gazilik unvanı ve mareşallik rütbesi verilmiştir.
- III. Kafkas cumhuriyetleriyle (Azerbaycan, Ermenistan, Gürcistan) TBMM arasında Kars Antlaşması imzalanmıştır.
- IV. Fransa'yla TBMM arasında Ankara Antlaşması imzalanmıştır.

Bu sonuçlardan hangilerinin TBMM'nin uluslararası alandaki saygınlığının artmasını sağladığı söylenebilir?

- A) I ve II
- B) I ve IV
- C) II ve III
- D) III ve IV

TC İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK
4 HAZİRAN 2023 LGS
SORU TAHMİN KİTAPÇIĞI CEVAP ANAHTARI

---

1. B
2. A
3. C
4. D
5. A
6. B
7. D
8. C
9. B
10. B
11. A
12. D
13. D
14. A
15. D
16. C
17. D